

KIRKKONUMMI

KYRKSLÄTT

Kirkkonummen ilmastotyön tilannekuva 2021

KESTÄVÄN ENERGIAN JA ILMASTON
TOIMENPIDESUUNNITELMAN SEURANTARAPORTTI

Sisällys

1.	Johdanto.....	1
1.1.	Kirkkonummen ilmastositoumukset	1
1.2.	Päästötiedot.....	2
1.3.	Seurannan toteutus ja raportin sisältö.....	4
2.	Ilmastotyö Kirkkonummella vuonna 2021	5
2.1.	Suorat ja ohjaavat toimenpiteet	5
2.2.	Ilmastotyön muuttuva toimintaympäristö	6
3.	SECAP-toimenpiteiden eteneminen	7
	Kunnan rakennuksia ja toimintoja koskevat toimenpiteet	7
	Asuin- ja palvelurakennukset –sektorin toimenpiteet	10
	Liikennesektorin toimenpiteet	12
	Muut toimenpiteet	15

1. Johdanto

Kirkkonummen kunta on sitoutunut kunnianhimoiseen tavoitteeseen vähentää alueen hiilidioksidipäästöjä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Tavoitteen edistämiseksi kunnassa tehdään suunnitelmallista ilmastotyötä. Päästövähennyksiin tähtäävät toimenpiteet on kirjattu Kirkkonummen Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelmaan (SECAP). SECAP-toimenpiteet velvoittavat koko kuntaorganisaatiota yhteisen ilmastotavoitteen saavuttamiseksi, hyvinvoinnin edistämiseksi ja kunnan elinvoiman vahvistamiseksi.

Kirkkonummen ilmastotyön tilannekuva 2021 -seurantaraportissa tarkastellaan, miten ilmastomuutoksen hillitsemiseen tähtäävät SECAP-toimenpiteet ovat edenneet. Ilmastotyön säännöllinen seuranta tukee ilmastotyötä koskevaa päätöksentekoa, avoimuutta ja tavoitteiden saavuttamista. Tämä seurantaraportti koostuu katsauksesta Kirkkonummen ilmastositoumuksiin ja päästötilanteeseen, yleisluontoisesta kuvauksesta vuoden 2021 ilmastotoimenpiteisiin sekä taulukkomallisesta tilannekatsauksesta kunkin SECAP-toimenpiteen osalta.

1.1. Kirkkonummen ilmastositoumukset

Kirkkonummen kunnassa tehdään ohjelmallista ja kuntaorganisaatioita läpileikkaavaa ilmastotyötä kunnan alueen päästöjen vähentämiseksi. Kuntastrategiassa on sitouduttu ilmastotyön edistämiseen kaikessa kunnan toiminnassa. Ilmastotyön tarkemmat tavoitteet on määritelty erinäisten ilmastositoumusten puitteissa.

Kirkkonummen kunta liittyi Hiilineutraalit kunnat –verkostoon (Hinku) kunnanvaltuuston päätöksellä 13.11.2017. Tämän myötä kunta on sitoutunut vähentämään kunnan alueen päästöjä 80 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Hinku-päästövähennystavoite on tärkein ja kunnianhimoisin Kirkkonummen ilmastositoumuksista. Konkreettiset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi on kirjattu [Kirkkonummen ilmastotoimenpiteiden tiekarttaan](#).

Kirkkonummi on mukana eurooppalaisten kunnanjohtajien ilmastositoumuksessa Covenant of Mayors for Climate and Energy (CoM). Tämän myötä kunta on veloitettu tekemään [Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelma](#) (Sustainable Energy and Climate Action Plan, SECAP). Kirkkonummen SECAP-suunnitelmaan kirjatut ilmastomuutoksen hillitsemisen toimenpiteet ovat yhteneväisiä ilmastotiekartan kanssa, jonka lisäksi SECAP:ssa on määritelty lisääntyviin ilmastoriskeihin sopeutumiseen ja varautumiseen tähtäävät toimenpiteet. SECAP-suunnitelmassa määritellyt toimenpiteet toteuttamalla Kirkkonummi voi saavuttaa 80 prosentin päästövähennystavoitteen tavoiteajassa. SECAP hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 8.3.2021. Päätöksen yhteydessä linjattiin, että toteutettavien ilmastotoimenpiteiden ei tule elinkaarta tarkastellessa tuottaa kunnalle kustannuksia.

Hinku-sitoumuksen ja Covenant of Mayors –ilmastositoumuksen lisäksi Kirkkonummi on mukana kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa (KETS), jonka myötä kunnan kiinteistöissä tavoitellaan 7,5 %:n parannusta energiatehokkuuteen. Kirkkonummi on Hinku-päästövähennystavoitteellaan mukana kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksessa (Sitoumus2050).

Kirkkonummella on siis useampi tavoite kestävämmän tulevaisuuden edistämiseksi ja Kirkkonummea voidaankin pitää kunnianhimoisena kuntana ilmasto- ja energiatehokkuustavoitteissa. Tavoitteet, sitoumukset ja sopimukset eivät kuitenkaan itsessään tuota päästövähennyksiä vaan ilmastokriisi ratkaistaan konkreettisilla toimenpiteillä. Jotta kunnan ilmastotavoitteiden saavutettavuutta voitaisiin arvioida, on seurattava toimenpiteiden etenemistä ja saavutettuja päästövähennyksiä.

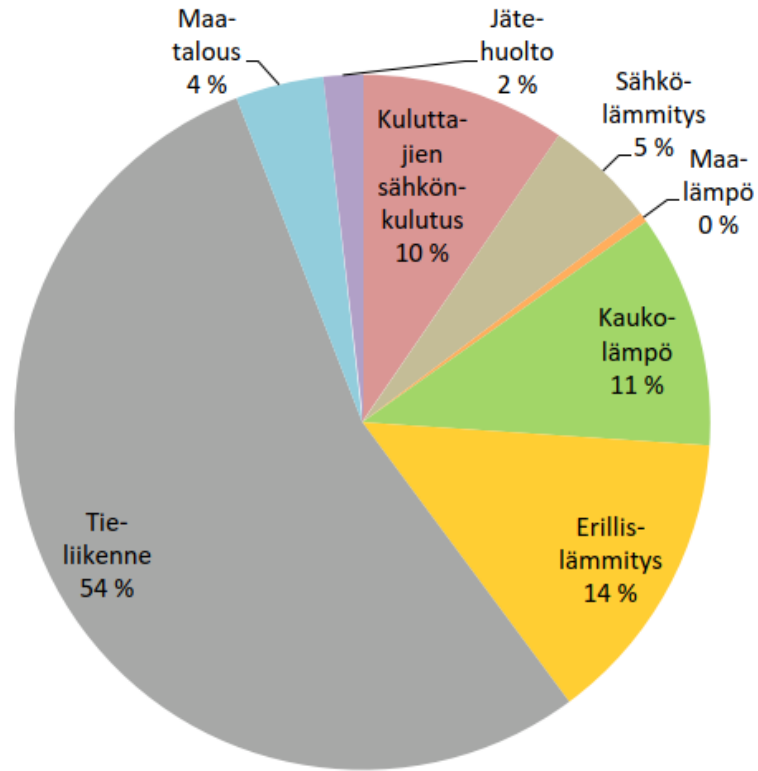
Sitoumus	Tavoite	Toimeenpano ja seuranta
	Hinku-kuntien tavoite on vähentää kunnan alueen kokonaispäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.	Kirkkonummen ilmastotoimenpiteiden tiekartta (2019) ja SECAP-toimenpidesuunnitelma (2021).
	Covenant of Mayors – ilmastopuolustus (CoM) edellyttää sopimuskunnilta vähintään 40 % päästövähennystavoitetta vuoteen 2030, mutta Kirkkonummella on kunnianhimoisempi Hinku-tavoite.	Kirkkonummen kestävän energian ja ilmastotoimenpidesuunnitelma (SECAP). Seuranta CoM-toimistolle kahden vuoden välein, omaehtoinen seuranta vuosittain.
	Kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa (KETS) Kirkkonummi on sitoutunut parantamaan kunnan kiinteistöjen energiatehokkuutta 7,5 % vuoteen 2025 mennessä.	KETS-raportti vuosittain.
	HINKU-päästövähennystavoite.	Vapaaehtoinen raportointi vuosittain.

1.2. Päästötiedot

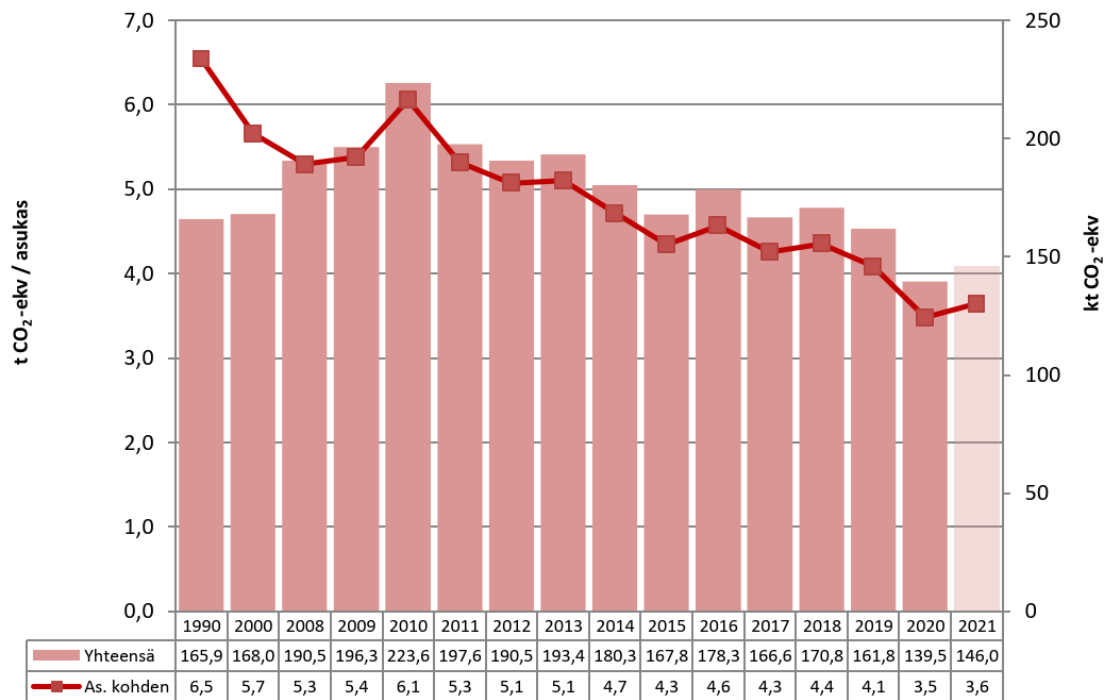
Tuoreimmat vahvistuneet päästötiedot ovat vuodelta 2020, jolloin Kirkkonummen kokonaispäästöt olivat 139,5 kt CO₂-ekvivalenttia ilman teollisuuden päästöjä. Kirkkonummen asukaskohtaiset päästöt olivat vuonna 2020 3,5 t CO₂-ekv.

Tieliikenne aiheuttaa yli puolet (75,7 kt CO₂-ekv) Kirkkonummen päästöistä. Valtaosa kunnan liikenteen päästöistä aiheutuu kauttakulkuliikenteestä. Kirkkonummella rakennusten lämmitys aiheuttaa hieman yli kolmanneksen päästöistä. Lämmitysmuodoista suurimman päästötaakan aiheuttaa erillislämmitys (öljy, puu ja maakaasu, 19,3 kt CO₂-ekv), seuraavaksi eniten päästöjä syntyy kaukolämmöstä (15,2 kt CO₂-ekv) ja sen jälkeen sähkölämmityksestä (7,2 kt CO₂-ekv). Kuluttajien sähkönkäyttö aiheuttaa noin kymmenyksen (13,3 kt CO₂-ekv) päästöistä. Maatalouden (5,7 kt CO₂-ekv) ja jätehuollon (2,5 kt CO₂-ekv) osuudet Kirkkonummen päästöistä ovat pienet.

Kuntien päästölaskennassa ei huomioida teollisuuden päästöjä, sillä se kuuluu niin kutsuttuun päästökauppasektoriin. Kulutuksen, eli tuotteiden valmistuksesta aiheutuneiden päästöjen päästötietoja ei ole saatavilla. Päästölaskentatapoja on useita ja ne poikkeavat hieman toisistaan. Yllä kuvatut tiedot perustuvat Kirkkonummen [CO₂-raporttiin](#), jonka lisäksi kunnassa seurataan [SYKEN kuntien päästödataa](#).

Kirkkonummen päästöt sektoreittain vuonna 2020 ilman teollisuutta. Lähde: CO₂-raportti.

Kokonaispäästöjen ja asukaskohtaisten päästöjen kehitys Kirkkonummella vuosina 1990–2021. Lähde: CO₂-raportti.

1.3. Seurannan toteutus ja raportin sisältö

Tämä seurantaraportti kokoaa yhteen Kirkkonummen SECAP-toimenpiteiden tilanteen vuodelta 2021. SECAP-toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan kahden vuoden välein Covenant of Mayors –toimistoon, mutta Kirkkonummen Hinku-ohjausryhmän päätöksellä seuranta tehdään lisäksi omaehtoisesti kerran vuodessa. Vuoden 2021 seurantaraportti on ensimmäinen laatuaan. Säännöllinen ilmastotyön seuranta tukee Kirkkonummen Hinku-tavoitteiden saavuttamista sekä päätöksentekoa ja avoimuutta. Raportti on tehty kunnan ilmastokoordinaattorin ja yksiköiden yhteistyönä. Tässä raportissa ei käsitellä KETS-vuosiraportin tuloksia, sillä se tehdään erillisenä työnä.

Kirkkonummen SECAP:ssa on yhteensä 31 ilmastomuutoksen hillitsemiseen tähtäävää toimenpidettä. Toimenpiteistä osa on sellaisia, joilla kunta voi suoraan vähentää toimintoistaan ja kiinteistöistään aiheutuvia päästöjä. Kunnan suorat päästöt kattavat kuitenkin vain pienen osan koko Kirkkonummen alueen päästöistä. Tämän vuoksi SECAP:ssa on sitouduttu myös sellaisiin toimenpiteisiin, joilla kunta voi ohjata kuntalaisia ja kunnassa toimivia yrityksiä ja yhdistyksiä ilmastokestävämpään toimintaan.

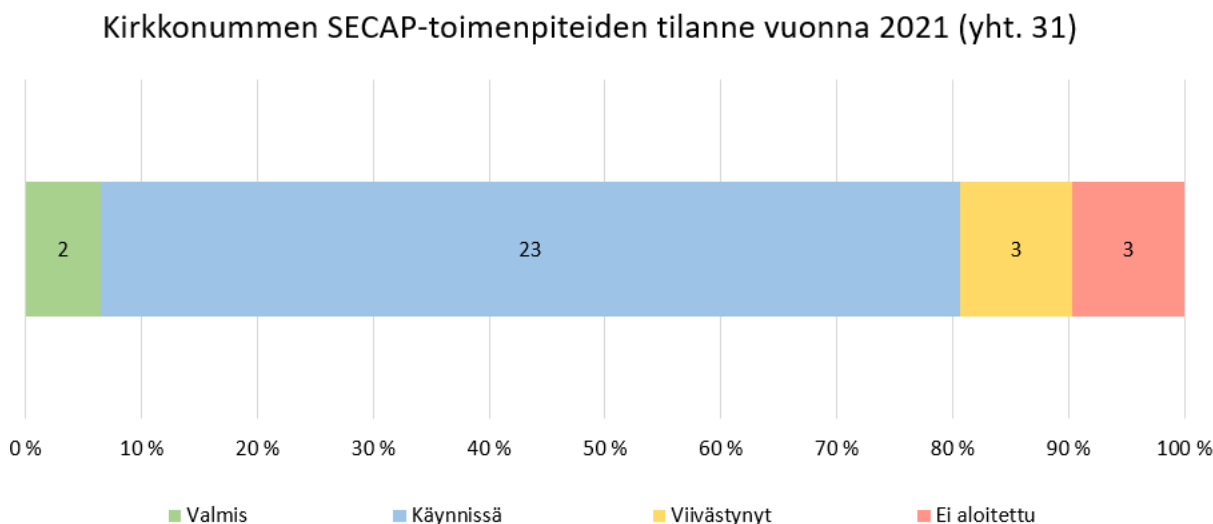
Ensimmäiseen SECAP-seurantaraporttiin on sisällytetty kaikkien hillintätoimenpiteiden seuranta, mutta ei sopeutumistoimenpiteitä. Kunkin hillintätoimenpiteen osalta on kirjattu:

- Kirkkonummen SECAP-raportissa (hyväksytty kunnanvaltuustossa 8.3.2021) määritelty toimenpide
- Toimenpiteen tilanne vuonna 2021 SECAP-raportissa määritellyin tai hieman muokatuin mittarein sekä tilanteen luokittelu Covenant of Mayors –kategorioin (valmis, käynnissä, viivästynyt, ei aloitettu)
- Tavoite vuodelle 2030, joka on vastuutahon määrittelemä ja perustuu joko Hinku-tavoitteeseen, lainsäädäntöön tai muuhun sopimukseen
- Vaikutusarvio asteikolla 1-5 (1=vähäinen vaikutus, 5=erittäin suuri vaikutus), joka kuvastaa toimenpiteen päästövähennystä, kustannusvaikutusta sekä muita vaikutuksia, kuten esimerkkivaikutusta.

Vuoden 2021 SECAP-seurantaraportti on ensimmäinen laatuaan ja seurannan käytäntöjä kehitetään jatkuvasti. Tulevina vuosina seurantaan on tavoitteena saada mukaan myös ilmastomuutokseen sopeutumisen toimenpiteet.

2. Ilmastotyö Kirkkonummella vuonna 2021

Kirkkonummen SECAP-raportissa on yhteensä 31 raportoitavaa hillintätoimenpidettä, joista 23 on vuonna 2021 käynnissä. Kaksi toimenpiteistä on valmistunut, kolme viivästynyt ja kolmea toimenpidettä ei ole vielä aloitettu. Kirkkonummen SECAP-toimenpiteisiin on tartuttu kaikilla vastuutahoilla.

Kuva: Kirkkonummen SECAP-toimenpiteistä valtaosa on käynnissä vuonna 2021.

2.1. Suorat ja ohjaavat toimenpiteet

Kunta tekee suoria päästövähennyksiä pienentämällä kunnan omistamien kiinteistöjen sekä kunnan toimintojen hiilijalanjälkeä. Päästövähennyksiltään merkittävimpiä toimenpiteitä tehdään yhdyskuntatekniikan palvelualueella, sillä kiinteistöjen ja infran rakentaminen ja käyttö tuottavat kuntaorganisaation suurimmat päästöt. Vuonna 2021 toteutettiin yksi energiatehokkuushanke. Jerikon varikolle asennettiin ilmavesilämpöpumppuja vähentämään öljylämmityksen tarvetta, uusittiin termostaatit, ilmanvaihtokoneet sekä valaistus. Kaikkia vuodelle 2021 suunniteltuja energiaremontteja ei saatu toteutettua.

Kunnan kiinteistöistä ja toiminnasta aiheutuvien päästöjen osuus kokonaispäästöistä on pieni, joten ohjaavien toimenpiteiden merkitys on tärkeä, vaikka vaikutukset näkyvät suoria toimenpiteitä pidemmällä aikavälillä. Ohjaavilla toimenpiteillä viitataan sellaisiin toimiin, joilla kunta voi edistää kuntalaisten, yritysten ja yhteisöjen ilmastokestävän elämän mahdollisuuksia. Merkittävää ohjaavaa ilmastotyötä tehdään kaavoituksessa, sillä tulevaisuuden Kirkkonummen yhdyskuntarakenteen suunnittelu vaikuttaa päästöjen syntyyn, niiden sitomiseen sekä ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Kaavoituksen ilmastovaikutusten osaamista on vuonna 2021 edistetty muun muassa laatimalla ilmastokestävän kaavoituksen muistilista.

Vaikuttavaa ohjaavaa ilmastotyötä tehdään myös sivistystoimen palvelualueella. Kirkkonummen sivistystoimen yksiköiden voidaan sanoa olevan ympäristökasvatuksen edelläkävijöitä. Kirkkonummen kaikki varhaiskasvatuksen yksiköt kuuluvat Vihreä lippu –ohjelmaan, kun viimeisetkin päiväkodit ja asukaspuistot lähtivät mukaan ohjelmalliseen ympäristötötyöhön vuonna 2021. Koulujen osalta vuonna

2021 päivitettiin Hinku-vuosikello ja ryhdyttiin tekemään koulujen ilmastouutiskirjettä. Sekä varhaiskasvatuksessa että opetuksessa toimii kestävän kehityksen verkostot, joiden tavoitteena on toimia ilmastokasvatuksen vertaisoppimisen alustana.

Vuonna 2021 valtio tuki kuntien ilmastotyötä erinäisillä rahoitushauilla. Kirkkonummi haki yhdessä Vihdin kunnan kanssa ympäristöministeriön Kestävä kaupunki -ohjelman rahoitusta kuntien yhteiselle ilmastohankkeelle. Rahoitus myönnettiin ajalle 1.6.2021 - 30.11.2022 ja kuntiin palkattiin yhteinen ilmastokoordinaattori, jonka tehtävänä on edistää kustannustehokkaita ilmastoratkaisuja. Ilmastoasiantuntija on koordinoanut Kirkkonummen Hinku-ohjausryhmää, jossa on edustus kaikilta kunnan palvelualueilta. Ilmastohankkeessa on edistetty kuntalaisille ja päättäjille suunnattua ilmastoviestintää. Yrityksille on järjestetty webinaareja ilmastotyön mahdollisuuksista. Lisäksi ilmastohankkeen puitteissa on osallistuttu kuntien ilmasto- ja kiertotalousverkostojen toimintaan.

Vuonna 2021 käynnissä ollut koronatilanne vaikutti monen ilmastotavoitteen etenemiseen, kun esimerkiksi yleisötilaisuuksia ei voitu järjestää. Toisaalta koronatilanne on edistänyt kunnan työntekijöiden sekä kirkkonummelaisten etätyömahdollisuuksia, mikä on vähentänyt työmatkaliikenteestä aiheutuvia päästöjä.

2.2. Ilmastotyön muuttuva toimintaympäristö

Kirkkonummen ilmastotyö on osa suurempaa kokonaisuutta ja kunnan ilmastotyön suuntaa viittovat muun muassa EU-tason kiristynyt ilmastopolitiikka, kansallinen hiilineutraaliustavoite vuoteen 2035 ja hallitusohjelman tavoite luopua julkisista öljylämmitteisistä kiinteistöistä vuoteen 2024 mennessä. Maaliskuusta 2021 alkaen kunnilta on edellytetty sähköautojen latausvalmiutta uusiin ja korjattaviin pysäköintialueisiin. Elokuussa 2021 astui niin kutsuttu puhtaiden ajoneuvohankintojen laki, joka asettaa vähähiilisyyskriteerejä kunnan ajoneuvo- ja kuljetuspalveluhankinnoille. Myös alueellisen tason tavoitteet kiristyi vuonna 2021, kun Uudenmaan maakuntavaltuusto päätti aikaistaa maakunnan hiilineutraalistavoitetta vuodesta 2035 vuoteen 2030.

Kirkkonummi kuuluu 31 muun kunnan kanssa Hinku-edelläkävijäverkostoon, jonka päästövähennystavoite vuoteen 2030 on kunnianhimoinen. Päästövertailuissa Kirkkonummi on pärjännyt hyvin; kunnan asukaskohtaiset päästöt olivat vuonna 2020 viidenneksen pienemmät kuin Uudenmaan kunnissa keskimäärin. Myös saman kokoluokan kuntien vertailussa Kirkkonummi sijoittui kiitettävästi. Toisaalta Suomessa on paljon kuntia, joissa ilmasto- ja resurssiviisaustyössä ollaan Kirkkonummea monta askelta edellä. Monet pienetkin kunnat ovat osoittaneet, että panostamalla ilmastotyöhön voidaan vahvistaa kunnan elinvoimaa ja houkuttelevuutta.

3. SECAP-toimenpiteiden eteneminen

Kunnan rakennuksia ja toimintoja koskevat toimenpiteet

<i>SECAP-toimenpide</i>	<i>Nykytila 2021</i>	<i>Tavoite 2030</i>	<i>Vastuutaho</i>	<i>Vaikutusarvio (1-5)</i>
<i>Kunnan rakennukset</i>				
1.1. Lisätään aurinkovoimatuotannon määrää kunnan kiinteistöissä	Kunnalla on yksi aurinkovoimala; Lehmuskartanon aurinkoenergiailaitos 33kWp (6/2019), tuotettu 60 MWh (2/2022). <i>Toimenpide on käynnissä.</i>	Siirrytään käyttämään aurinkoenergiaa käyttösähkön ja lämpöenergian tuotannossa energiatehokkuusprojektien yhteydessä niiltä osin kuin takaisinmaksuajat ovat järkeviä.	Toimitilapalvelut	4
1.2. Otetaan käyttöön vähäpäästöistä energiaa kunnan uudishankkeissa	Vuonna 2021 toteutettiin yksi energiatehokkuushanke; Jerikon varikko. <i>Toimenpide on käynnissä.</i>	Lisätään vähäpäästöistä energiaa kunnan kiinteistöissä ja toteutetaan LTO-hankkeita. Optimoidaan automaatiojärjestelmät, toteutetaan asetusarvojen säätö ja tarkastus.	Toimitilapalvelut	5
1.3. Luovutaan öljyn ja maakaasun poltosta kunnan omistamissa kiinteistöissä	Vuoteen 2021 mennessä lämmitystapamuutoksia on toteutettu kolmessa kiinteistössä. Niiden kokonaisteho on 404 kW. <i>Toimenpide on käynnissä.</i>	Siirrytään pois öljylämmityksestä kokonaan vuoteen 2030 mennessä. Lisätään uusiutuvia energiamuotoja kiinteistöjen lämmityksessä kiinteistökannan iän mukaisesti	Toimitilapalvelut	5
1.4. Hankitaan vain päästötöntä sähköä kunnan kiinteistöihin ja toimintoihin	Uusiutuvan sähkön osuus kunnan kiinteistöjen sopimuksista on 50 %. <i>Toimenpide on käynnissä.</i>	Uusiutuvan sähkön osuus kunnan kiinteistöjen sopimuksista on 100 %.	Toimitilapalvelut	3

1.5. Toteutetaan kunta-alan energiatehokkuussopimuksen mukaiset energiansäästötoimenpiteet kunnan kiinteistöissä	<i>KETS-raportointi tehdään erikseen.</i> Toimenpide on käynnissä.	KETS:n mukaiset toimenpiteet on toteutettu vuoteen 2025 mennessä.	Toimitilapalvelut	5
<i>Kunnan toiminnot</i>				
1.6. Otetaan käyttöön HINKU-sitoumuksen tavoitteita tukevat hankintakriteerit	19 % hankintailmoituksista on yksi vähähiilisyyskriteeri. 4 % hankintailmoituksista on kaksi tai useampi hankintakriteeri. Toimenpide on käynnissä.	Julkisten hankintojen hiilijalanjälkeä tarkastellaan. Hinku-sitoumuksia tukevat hankintakriteerit on määritelty ja kriteereitä käytetään soveltuvin osin kaikissa hankinnoissa.	Hankintayksikkö / kunnan johtoryhmä	4
1.7. Vähennetään jätteen määrää ja nostetaan jätteen kierrätysastetta	Jätekäsittelyn päästöt 3,7 kt CO ₂ -ekv. Jätteen kierrätysaste n. 50 % (koko HSY:n alueella). Toimenpide on käynnissä.	Kunnan kaikissa kiinteistöissä on kattavat kierrätysmahdollisuudet. HSY:n tavoite jätteen kierrätysasteelle on 60 % vuoteen 2025 mennessä.	Toimitilapalvelut / HSY	3
1.8. Minimoidaan ruokahävikki	Päivittäinen keskiarvo 0,02 kg / 0,07 € per ruokailija. Toimenpide on käynnissä.	Tarjoiluhävikkiä, lautashävikkiä ja keittiöiden hävikkiä pienennetään ja seurantaa kehitetään.	Ruokapalvelut	3
1.9. Otetaan käyttöön yhteiset vähähiilistä rakentamistapaa edistävät kriteerit kunnan rakennus- ja infrahankkeille	Vähähiilisyyskriteereitä tarkastellaan kaikissa merkittävissä rakennushankkeissa. Toimenpide on käynnissä.	Tehdään uusi elinkaarisuunnitteluohje uudisrakentamiseen ja peruskorjaushankkeisiin ohjaamaan vähähiilistä, energiatehokasta, vähäpäästöistä, tarpeenmukaista ja kestävän kehityksen mukaista rakentamista. Vähähiilisyyskriteerit huomioidaan kaikissa merkittävissä rakennushankkeissa.	Yhdyskuntatekniikan palvelualue	5

1.10.Otetaan käyttöön betonimurskeen hyödyntämisen toimintamalli purku- ja rakentamiskohteissa	Toimintamalli on valmis, mutta ei käytössä. Toimenpide on viivästynyt.	Toimintamalli on käytössä.	Yhdyskuntatekniikan palvelualue	3
<i>Katu- ja ulkovalaistus</i>				
1.11.Siirrytään LED-valaistukseen kunnan ulko- ja katuvalaistuksessa	<i>LED-valoja on lisätty katu- ja ulkovalaistuksessa, tarkka osuus ei tiedossa.</i> Toimenpide on käynnissä.	LED-valojen osuus katu- ja ulkovalaistuksesta on 100 %.	Kunnallistekniikkapalvelut	3
1.12.Otetaan käyttöön älykästä valaistuksen ohjaus- ja himmennystekniikkaa	<i>Valaistuksen ohjausta ja automaatiota hyödyntävien valaistushankkeiden määrä ei tiedossa.</i> Toimenpide on käynnissä.	Arvioidaan ja toteutetaan käynnistettävien hankkeiden yhteydessä.	Kunnallistekniikkapalvelut	2

Asuin- ja palvelurakennukset –sektorin toimenpiteet

SECAP-toimenpide	Nykytila 2021	Tavoite 2030	Vastuutaho	Vaikutusarvio (1-5)
2.1. Siirrytään hiilineutraaliin kaukolämpötuotantoon	Kaukolämmön päästöt Kirkkonummella 15,2 kt CO ₂ -ekv (2020, CO ₂ -raportti). Toimenpide on käynnissä.	Hiilineutraali kaukolämpö vuoteen 2030 mennessä, kivihiiliestä luopuminen vuoden 2025 aikana.	Fortum	5
2.2. Kannustetaan kuntalaisia fossiilisesta erillislämmityksestä luopumiseen ja vähäpäästöisen energian käyttöönottoon	Yrityksille järjestetty kaksi ilmastoaiheista tilaisuutta. Ilmastoaiheisten some-päivitysten määrä 12, uutisten määrä kunnan verkkosivuilla 7 ja uutiset kunnan ilmastotyöstä paikallislehdissä 3. Toimenpide on käynnissä.	Ilmastoviestinnän ja neuvontatilaisuuksien määrä kaksinkertaistuu vuoden 2021 tasoon nähden.	Viestintä	3
2.3. Ohjataan rakentamista vähäpäästöisiä energiantuotantomuotoja hyödyntäviin sekä energiatehokkaisiin ratkaisuihin	Aurinkopaneelien asennus on pääosin vapautettu toimenpideluvasta. Omakotitalojen yksittäiset maalämpökaivot ovat pääosin vapautettu lupamaksusta. Toimenpide on käynnissä.	Maalämpökaivojen osittainen poraaminen (ns. vinoporaus) kunnan maalle on sallittu. Rakennusvalvonnan yhteydessä kannustetaan ja neuvotaan kestävien energiaratkaisujen hyödyntämiseen. Kiertotalousneuvontaa toteutetaan purku- ja rakennuslupien yhteydessä.	Rakennusvalvonta	3
2.4. Luodaan ja otetaan käyttöön ilmastokestävän kaavoituksen tarkistuslista	Tarkistuslista on luotu ja otettu käyttöön vuonna 2021. Toimenpide on valmis.	Tarkistuslista on käytössä ja ilmastovaikutukset arvioidaan kaavasuunnittelussa.	Kaavoituspalvelut	3

2.5. Selvitetään mahdollisuuksia innovatiivisten energiaratkaisujen, kuten alueellisten maalämpökaivojen tai teollisen mittaluokan hukkalämmön hyödyntämiselle	Hankkeet ovat valmisteilla. Toimenpide on käynnissä.	Datakeskuksen hukkalämmön hyödyntäminen asuinalueiden lämmitysratkaisuna on toteutunut. Mustikkarinteen asemakaavan innovatiiviset energiaratkaisut ovat toteutuneet.	Kunnan johto / yhdyskuntatekniikka	3
---	--	--	------------------------------------	---

Liikennesektorin toimenpiteet

SECAP-toimenpide	Nykytila 2021	Tavoite 2030	Vastuutaho	Vaikutusarvio (1-5)
<i>Yksityinen ja kaupallinen liikenne</i>				
3.1. Täydennetään ja kehitetään keskustoja ja asemanseutuja	79 % asuinrakentamisesta sijaitsee hyvän saavutettavuuden alueella (MAL 2019). Toimenpide on käynnissä.	90% asuinrakentamisesta sijoitetaan hyvän saavutettavuuden alueelle (MAL 2023 –suunnitelma).	Kaavoituspalvelut	3
3.2. Edistetään vähäpäästöisten autojen osuuden kasvua kehittämällä biokaasun jakeluverkostoa ja sähköautojen latausverkostoa	Kirkkonummella ei ole biokaasun tankkausasemaa. Kunnan kiinteistöissä ei ole sähköauton latauspisteitä, latauspisteitä ja –valmiuksia tulossa uudisrakennuksiin. Toimenpide on viivästynyt.	Kaavoitus mahdollistaa biokaasun tankkausaseman. Kunnan uudisrakennuksissa ja korjatuissa rakennuksissa on sähköauton latausmahdollisuus.	Kaavoitus- / toimitilapalvelut	3
3.3. Edistetään etätyömahdollisuuksia kunnassa	Laaja etätyösuositus on ollut voimassa sellaisissa työtehtävissä, joissa etätyöskentely on mahdollista. Toimenpide on valmis.	Etätyön tekeminen on mahdollista niissä tehtävissä, joissa työn luonne ei vaadi läsnäoloa.	Kunnan johtoryhmä	2
3.4. Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä	Jalankulku- ja pyöräteiden yhteispituus 122,6 km. Pyöräilyn kulkutapaosuus 6 % (vuoden 2018 tilasto).	Väylien pituus kasvaa 20 % -yks. Pyöräilyn kulkutapaosuus 12 %. Pyöräpysäköintipaikkojen lukumäärä 1000.	Kaavoitus- / kunnallistekniikkapalvelut	2

	Toimenpide on käynnissä. Pyöräpysäköintipaikkojen lukumäärä 770.			
3.5. Kannustetaan lapsia ja nuoria kävelyyn ja pyöräilyyn	Varhaiskasvatuksessa toteutetaan päivittäin liikkuva varhaiskasvatus - ohjelman mukaista toimintaa. Kouluissa on keskimäärin 3 liikuntatempausta vuosittain. Toimenpide on käynnissä.	Liikkumishankkeet ovat arkinen osa varhaiskasvatuksen toimintaa. Kouluissa on keskimäärin 4 liikuntatempausta vuosittain.	Opetus / varhaiskasvatus	2
<i>Joukkoliikenne</i>				
3.6. Uudet asumisen alueet ja työpaikka-alueet pyritään sijoittamaan hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueille	Asukasmäärä kestävän liikkumisen vyöhykkeellä 28 703. Toimenpide on käynnissä.	Asukasmäärä kestävän liikkumisen vyöhykkeellä 31 400.	Kaavoituspalvelut	3
3.7. Kasvatetaan joukkoliikenteen osuutta kulkutapajakaumassa	Joukkoliikenteen kulkutapaosuus 11 % (2018). Toimenpide on käynnissä.	Joukkoliikenteen kulkutapaosuus 16 %.	Kaavoitus / - liikennejärjestelmä palvelut	2
3.8. Edistetään linja-autoliikenteen sähköistymistä	Kirkkonummella liikennöivistä linja-autoista 0 % on sähköbusseja. Toimenpidettä ei ole aloitettu.	Kirkkonummella liikennöivistä linja-autoista 85 % on sähköbusseja.	HSL / liikennejärjestelmä palvelut	3
3.9. Kehitetään uudenlaisia kyytienjakopalveluja ja muita liikkumisen palveluja	Kirkkonummella on yksi kutsuohjattu palvelulinja. Toimenpide on käynnissä.	Kunta kannustaa uusien yksityisten liikkumispalveluiden pilotointia. Kirkkonummella on 3 pilottia vuoteen 2030 mennessä.	Kaavoitus / - liikennejärjestelmä palvelut	2

Kunnan ajoneuvot

3.10. Otetaan käyttöön vähähiilisiä ja päästöttömiä käyttövoimia kunnan ajoneuvoissa, kuljetuspalveluissa sekä työntekijöiden liikkumisessa	0 % ajoneuvo- tai kuljetuskilpailutuksista on vähähiilisyyskriteeri. Toimenpidettä ei ole aloitettu.	Henkilöautot (sähkö/vety) 35 %. Kuorma-autot ja linja-autot (uusiutuva diesel, maakaasu, biokaasu, vety tai sähkö) 10 %. (Huom. määritelmä ja tavoitteet perustuvat lakiin ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista).	Hankintayksikkö	2
3.11. Hankitaan yhteiskäyttöisiä kulkuvälineitä, kuten sähköautoja ja – polkupyörä kunnan henkilöstön käyttöön	0 % kunnan yhteiskäyttöisistä ajoneuvoista on vähäpäästöisiä. Kunnalla on 0 yhteiskäyttöistä (sähköavusteista) polkupyörää. Toimenpidettä ei ole aloitettu.	100 % kunnan yhteiskäyttöisistä ajoneuvoista on vähäpäästöisiä. Kunnalla on 20 yhteiskäyttöistä (sähköavusteista) polkupyörää.	Kunnan johto	2

Muut toimenpiteet

SECAP-toimenpide	Nykytila 2021	Tavoite 2030	Vastuutaho	Vaikutusarvio (1-5)
4.1. Kehitetään kestävän kehityksen mukaista toimintaa varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa	Kaikki varhaiskasvatuksen yksiköt (yht. 20) ja neljä koulua kuuluu Vihreä lippu –ohjelmaan. Koulutettuja ympäristökasvattajia varhaiskasvatuksessa 21 ja opetuksessa 7. Hiilineutraali koulu –hankkeita on yksi. Toimenpide on käynnissä.	Ympäristö- ja ilmastokasvatuksen sertifikaatit sekä Hinku-toimenpiteet ovat pysyvä osa koulujen arkea ja toimintatapoja. 5 % opettajista ja varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on koulutettuja ympäristökasvattajia. Kaikki koulut ovat hiilineutraaleja.	Opetus / varhaiskasvatus	2
4.2. Seurataan kunnan ilmastotyön kehitystä, toimenpiteiden toteutumista ja tuloksia sekä raportoidaan niistä säännöllisesti kuntalaisille, päättäjille ja henkilökunnalle	Kunnan päästöt 139,5 kt CO₂-ekv (2020). Hinku-kriteerien toteutumisaste n. 60 %. Ilmastotyön säännöllinen raportointi on käynnistetty. Toimenpide on käynnissä.	Kunnan päästöt 60,4 kt CO₂-ekv. Hinku-kriteerien toteutumisaste 100 %. Ilmastotyöstä raportoidaan säännöllisesti.	Kunnan johtoryhmä / viestintä	2
4.3. Ylläpidetään ja vahvistetaan kunnan omistamien metsien hiilivarastoa	Kunnan omistamien metsien pinta-ala on noin 2400 ha. Kirkkonummella sijaitsevien suojeltujen metsien pinta-ala 5850 ha. Toimenpide on viivästynyt.	<i>Tavoite määritellään metsästrategian päivityksen (käynnissä 2021) mukaisesti.</i>	Kunnallistekniikkapalvelut	5